

dragocenimi darovi in z dokazi priateljstva. Še le francoska revolucija je zlomila trdni položaj črnca Zamore. Osvraščeno Dubarry so pahnili revolucionarji v Versaillesu v ječo. Pri razpravi proti njej je bil zaslišan njen sluga kot prič, ko je že poprej enkrat sam doživel obtožbo radi podkupovanja. Res, nekako čudežno se je rešil rabljeve sekire. Bil je toliko prebrisan, da se je izdajal pred sodniki za revolucionarja in kot takega so ga oprostili krivde. Meščani v Versaillesu so ga celo vzeli v občinski odbor in on je postal vodja skupine, koje naloga je bila: straziti in čuvati nad monarhisti.

Kakor že omenjeno, je bil zamorec Zamor v obravnavi proti kraljevi priležnici glavna priča. Dolga leta jej je služil in je lahko razodel marsikaj iz življenja na dvoru pred izbruhom revolucije. Življenje gospodarice je bilo v njegovi roki. S svojim pričevanjem bi bil lahko ovrget vse napram njej naperjene očitke. Niti z eno besedo je ni poskusil opravičiti, čeravno je užil od nje toliko dobrot. Mirno je poslušal razglasitev smrtne obsodbe. Stopal je celo za vozom, v katerem so peljali obsojeno na morišče pod giljotino in je prisostvoval obglavljenju.

Par mesecev po usmrtni Dubarry so zamorca ponovno vtaknili pod ključ. Njegovi prijatelji so izposlovali oprostitev, vendar Zamor je imel dovolj od javnega življenja in se je potegnil v samoto. Svoj denar je izgubil kakor vsi drugi med inflacijo (poplavljenje z bankovci) in le toliko je znano, da je bil nekaj časa poročen z žensko, ki je trgovala s sukancem. Ko ni imel več toliko denarja, da bi se preživljal, je prodal zamorec vse dragocenosti, katere je nekoč prejel kot darila. Komaj pa je vtaknil v žep bogati izkupiček, mu ga je izmaknila njegova žena, pobegnila in ga pustila v pomanjkanju. Vsi njegovi sosede so odobraval početje zamorčeve žene, katero je neusmiljeno pretepaval in trpinčil.

Slednjič se je zgubil Zamor v eni najbolj umazanih in revnih pariških ulic, kjer je prebival že star od leta 1815 naprej. Pet let je preživel v največjem siromaštvu. Njegova edina tolažba so bile knjige, katere je bil s seboj prinesel. Dne 7. februarja 1820 je umrl. Našli so ga mrtvega na kupu capja, ki mu je služilo za posteljo. Umrl je vsled mraza in glada. Celotna zamorčeva zapuščina je znašala 3 franke.

Za organiste.

Organisti, pozor! Društvo organistov za mariborsko škofijo ima občni zbor dne 15. svečana t. l. ob 9. uri dopoldne v Domu v Celju. Na dnevnem redu so jako važne zadeve. Na tem občnem zboru se bo tudi predlagalo, da se člani, kateri že več let ne plačajo članarine, iz društva izključijo, ako do občnega zbora članarine, če ne cele, vsaj delno ne plačajo, ali se ne opravičijo. Članarine je mesečno 2 Din, torej letno 24 D. Brez članarine nobeno društvo ne more izhajati. Tistim, ki niso člani, ali pa članarine nimajo plačane, se na razna vprašanja in prošnje za nasvete ne bo

odgovarjalo. Organisti, tudi mi hudo občutimo krizo, zato se tesno združimo v naši organizaciji, zakaj v organizaciji je moč. Torej dne 15. svečana na svidenje v obilnem številu!

Radium opojnost.

Da doseže po morju iz Edmontona Medvedje jezero, rabi potnik 2 meseca. Edmonton je glavno mesto države Alberta, ki je v ogromni severoameriški Kanadi najbolj severna. Kar se tiče potovanja v letalu, je omenjena razdalja precej skrajšana. Iskalci zlata, srebra in drugih dragocenih kovin, ki se podijo po neraziskanih planotah Kanade, se poslužujejo na raziskovalnih potovanjih letal.

Charles La Bini in Charles Saint Paul sta dva iskalca zlata iz novejše šole in jima gre zahvala za odkritje ogromnih radium zalog, o katerih je poročalo časopisje pred meseci. Oba moža sta veteranca glede rudnin in jam v Severnem Ontario in v Manitobi. Iskala sta ob velikem Medvedjem jezeru zlato ter srebro. Saint Paul je oslepel radi snega in Labin je nadaljeval sam raziskovanja. Odkril je mesto zlata radium. Nekaj časa sta prikrivala oba moža radium zaklad, kmalu pa so je naselili v njuni sosesčini razni potepuhi, ki so tudi razkrinkali njuno skrivnost. Vest o radiumu ležiščih se je razletela z naglico vetra. Ljudi se je polastila z neugnano silo radium-opojnost enako kakor nekoč pohlep po zlatu v Kaliforniji in v Alaski. Medvedje jezero je zaslovelo v nekaj tednih po celem svetu. Vlada je odposlala znanstvenike, velike rudokopne družbe so pokupile obsežna zemljišča ob jezeru, da bi jih izrabile.

Radium iščejo izključno le s pomočjo letala. Na tisoče milj frčijo aeroplani v višini 3000 m. Iz te višine odkrivajo na zemlji svetlo-sive, zelenkaste ter črne žile, ki vsebujejo radium. Vlada in zasebna letala brnijo križ-kraž po tem ozemlju, kjer se podijo v poletnem času mirijade muh, po zimi pa je mraza za 60 stopinj pod ničlo.

Kolone iskalcev grebejo pod zemljo v zimskem času in ostanejo v jamah do spomladi, do konca maja. Potem šele, ko se začne sneg taliti po skalovju, ko se dviga barometer, ko se raztopi 3 m debeli led na Medvedjem jezeru, ki je četrto največje na svetu, in je mogoče se voziti z ladjami, pričnejo izkopavanja rude na površini. Promet med radium-jamami in med civiliziranim svetom vzdržujejo letala.

Raznoterosti.

Prvikrat na železnici. Neki avstrijski kmet okrog 70 let se je te dni hotel prvič peljati po železnici, preden umrje. Razumljivo, da je ves drhtel pred neizvestnostjo. Pravilno si je kupil vozni listek, toda vstopil je na napačen vlak. Ko ga je sopotnik opozoril na pomoto, se je vlak že premikal. Mož pa se tebi nič meni nič požene skozi vrata in obleži ves razmesarjen. Ko bodo drugi stari neprijatelji modernih vozil zvedeli za ta slučaj, bodo še z večjo gotovost-

jo nastopali proti vsem modernim tehničnim napravam.

Najvišje priznanje. Letos je najvišja kulturna ustanova v Franciji, francoska akademija, podelila veliko nagrado šolskim sestram, ki so članice Brezmadežnega spočetja. Ta kongregacija je bila ustanovljena leta 1863 za pomoč misijonarjem. Sestre z veliko ljubeznijo poučujejo otroke, posebne zasluge imajo pri poučevanju francoskega jezika. Zanimivo pa je pri vsem tem tudi dejstvo, da sestre, ki so prejele največje francosko odlikovanje, ne smejo v Franciji imeti svojih šol; brani jim to zakon, katerega so izglasovali francoski framasoni.

Armada pohablencev. Belgijsko vojno ministrstvo je izdalo pod pritiskom gospodarskih razmer poročilo, ki je izzvalo v javnosti naravnost senzacionalen učinek. Iz poročila je namreč razvidno, da sestoji belgijski častniški zbor večinoma iz invalidov. Od 24 generalnih poročnikov je 19 invalidov, med 119 polkovniki je 111 pohablencev, med 1689 stotniki pa 1489 invalidov. V celoti ima belgijska armada med 4043 častniki samo 1636 zdravih mož. Statistika je izzvala v javnosti porazen vtis.

Drage cvetlice. Svota 13.200 mark za cvetlico, ki jo je pred nedavnim izplačal neki denarni mogotec, je na videz zelo visoka in naravnost sramotna za ta čas, ko milijoni kruha stradajo, vendar ni to najvišja cena za cvetlico, ako pomislimo na zgodovino. Tako se je v 16. stoletju, ko so prispeli iz daljnega vzhoda prvi tulipani na Nizozemsko, razvnela pravcata tekma za temi cvetovi in ponujale so se praljične svote zanje. Tako je bila čebula nekega tulipana leta 1637 prodana za 35.000 mark. Eno stoletje kasneje je plačal neki Londončan za orhidejo 3000 mark. In baron Schroder ni niti trenil ter plačal za dve drugi vrsti orhideje 60.000 in 72.000 mark. V Združenih državah Severne Amerike je kupil ljubitelj rož vrtnico, ki se je imenovala Mrs. Alice Roosevelt, za 40.000 mark. Rekord pa je dosegel nagelj iz vrta nekega Lawsons v Bostonu, ki je bil prodan za 96.000 mark.

Zakaj petelin poje? Ruski učenjak Sinicin iz Minska je objavil delo, v katerem poroča o svojih raziskovanjih petelinjega petja. Na poskusnem petelinu, ki ga je zaprl v svojo sobo, je ugotovil, da se oglašja v rednih, enournih presledkih med 11. uro zvečer in 5. uro zjutraj. Razlika napram točnemu času je znašala kvečjemu 10 minut. Pred 11. uro je bil nem, po 5. uri zjutraj pa je pel zelo neenakomerno. Kakor domneva Sinicin, ne vplivajo na petelinje petje niti svetloba, niti sprememba zračnega tlaka, niti pogovori ljudi ali glasba. Med 2. in 4. uro zjutraj je bilo petje najglasnejše in ga je spremljalo prhutanje s peruti. Točnega vzroka, zakaj petelin poje, Sinicin ni dognal, pač pa domneva, da ima tu glavno vlogo vrtenje zemlje, ali pa kakšno neznano žarenje. Ni izključeno, da je enakomernost petelinjih klicev vplivala v pradednih časih na to, da so si ljudje dan razdelili v 24 enakih odsekov, današnjih ur.